

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, wo, vr 8.30 – 16.30
di 8.30 – 14.30
do 8.30 – 20.00
Smilde Elzenlaan 10
ma 8.30 – 12.00

Datum: 26 januari 2021
Behandeld door: Christiaan Viersen
Zaaknummer: 952987
Onderwerp: Aanscherping strategie Duurzame Elektriciteit

Bijlagen:

Geachte raads- en commissieleden,

Eind april 2020 heeft uw gemeenteraad de Duurzaamheidsvisie voor Midden-Drenthe vastgesteld. Een belangrijk thema binnen de Duurzaamheidsvisie is Duurzame Elektriciteit. De afgelopen maanden hebben we gemerkt dat er verschuivingen binnen het 'speelveld' voor het thema Duurzame Elektriciteit plaatsvinden. Als college vinden wij het noodzakelijk om op deze ontwikkelingen in te spelen. In deze brief zetten wij uiteen hoe wij onze strategie voor zonne-energie hierop gaan aanscherpen binnen de kaders die door uw gemeenteraad zijn vastgesteld voor de Duurzaamheidsvisie.

Huidige strategie en doelen

Allereerst nemen wij u mee in de uitgangspunten binnen de Duurzaamheidsvisie en de strategie voor duurzame elektriciteit en de doelstellingen die wij beogen.

In de Duurzaamheidsvisie steken we in op de volgende vier belangrijke uitgangspunten:

- Verduurzaming is voor iedereen betaalbaar en behapbaar.
- Opbrengsten zoveel mogelijk in de regio houden.
- Met elkaar & lokaal.
- Integraliteit en koppelkansen met andere ontwikkelingen.

Een belangrijke overkoepelende ambitie is dat we in 2050 energieneutraal willen zijn. Om deze overkoepelende ambitie te realiseren zetten we tegelijkertijd in op energiebesparing (1,5 % besparing per jaar), het stimuleren van zon-op-dak (200TJ) en op het stimuleren van kleine windmolens en kleine zonneparken (100 TJ). Daarnaast werken we aan een maatschappelijke Tender om invulling te geven aan de ambitie voor grootschalig zon-op-land (352 TJ, circa 140 ha).

Ontwikkelingen

Tijdens het participatieproces voor onze Duurzaamheidsvisie hebben we gemerkt dat de behoefte bij inwoners en ondernemers aan zon-op-dak erg groot was. Daarom hebben we ook een stevige ambitie voor zon-op-dak in de Duurzaamheidsvisie opgenomen (minimaal 30% van de geschikte daken benutten). De afgelopen maanden hebben we gemerkt dat de behoefte aan zon-op-dak alleen maar groter is geworden. Uit de samenleving klinkt steeds meer het geluid om eerst de daken van zonnepanelen te voorzien voordat wordt overwogen om grootschalige zonneparken op landbouwgrond toe te passen. Dit blijkt onder andere uit alle gesprekken die we in het kader van het schrijven van de tender met onze stakeholders hebben gevoerd. Hierbij kunt u denken aan gesprekken met de agrarische sector, Dorpenoverleg Midden-Drenthe, de recreatiesector en de energiecoöperaties. Ook heeft de provincie onlangs aangegeven steeds meer in te willen zetten op zon-op-dak om landbouwgronden zoveel mogelijk te ontzien.

Verder speelt het issue dat er op dit moment zeer beperkt capaciteit aanwezig is om duurzame elektriciteit terug te leveren op het netwerk. De interesse om te investeren in duurzame elektriciteit is groot, alleen is het netwerk niet toereikend om deze vraag aan te kunnen. Initiatieven voor zon-op-dak concurreren daardoor bijvoorbeeld met grootschalige zonneparken op land.

De komende jaren gaan de netbeheerders wel de capaciteit gefaseerd vergroten. Dit start waarschijnlijk in het noorden van onze gemeente met het aanpassen van het station Zeijerveen (nabij Assen), waarna er in 2024/2025 aanpassingen aan het station Ter Apel /Veenoord plaatsvinden. Met laatst genoemde aanpassing ontstaat er voldoende netcapaciteit om voor het grootste gedeelte van de gemeente onze duurzame elektriciteitsambities te kunnen realiseren.

Aanscherping strategie

Op basis van de genoemde ontwikkelingen hebben we een aangescherpte strategie voor duurzame elektriciteit vastgesteld. Deze ziet er als volgt uit.

Ruimte voor en actieve inzet op kleinschalige initiatieven voor duurzame elektriciteit

De maatschappelijke Tender voor grote zonneparken stellen we pas open op het moment dat er weer voldoende capaciteit is om al onze duurzame elektriciteitsambities te kunnen realiseren. Hierdoor ontstaat er de komende jaren meer ruimte om initiatieven voor zon-op-dak, kleine windmolens en kleine zonneparken aan te sluiten op het netwerk. Via een campagne gerichte aanpak, die inmiddels al enige maanden loopt, willen we ondernemers, energiecoöperaties en andere partijen interesseren om te investeren in duurzame energie. Binnen de campagne sluiten we aan bij de fasering van het vergroten van de netwerkcapaciteit van de netbeheerders. Daarnaast werken we aan een paraplubestemmingsplan om kleine windmolens en kleine zonneparken in coöperatief verband (tot 2,5 ha) mogelijk te maken.

Balans opmaken en openstellen Tender grootschalige zonneparken

We stellen de tender ongeveer 1,5 jaar van te voren open voor het moment dat er weer voldoende netwerkcapaciteit in de gemeente is om alle duurzame elektriciteitsambities te kunnen verwezenlijken. Dit is ongeveer in de periode begin 2023. We maken dan de balans

op hoeveel zon-op-land we nodig hebben. Wanneer de doelstellingen voor zon-op-dak en initiatieven voor kleine windmolens en zonneparken ruimschoots zijn behaald, dan hoeven we minder in te zetten op zonneparken op waardevolle gronden zoals landbouwgrond. Overigens geldt andersom ook dat onze opgave voor grootschalig zon-op-land groter wordt, wanneer de ambities voor de meer kleinere initiatieven niet zijn gehaald. Kanttekening hierbij is ook dat er nog een nieuwe opgave op ons af kan komen vanuit de RES 2.0 vanuit het vraagstuk Mobiliteit. Dat kan ertoe leiden dat er toch wel weer meer grootschalige zonneparken nodig zijn. Verder is het goed om te benoemen dat we binnen de Tender initiatieven op verweesde gronden zoals langs infrastructurele werken, zandwinplassen, (voormalige) stortlocaties etcetera hoger zullen waarderen dan zonneparken op waardevolle gronden. Conform de afspraken in de RES kunnen we (blijven) voldoen aan de afspraak om uiterlijk in 2025 de omgevingsvergunningen voor de zonneparken af te handelen.

Medewerking bestaande initiatieven zonneparken

Er is nog een aantal bestaande initiatieven, die al in een vergevorderd stadium zijn. Het gaat om de volgende parken:

1. Zandwindplas Beugel (drijvend zonnepark).
2. Zonnepark stortlocatie Attero.
3. Zonnepark De Lotten.

Als betrouwbare gemeente willen we medewerking blijven verlenen aan de realisatie van deze parken.

Invulling lokaal eigendom zonneparken

In de Duurzaamheidsvisie heeft uw raad uitgesproken te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grote zonneparken. Er is nog veel onbekend over dit vraagstuk en we willen daarom hier ook graag gezamenlijk met onze energiecoöperaties en andere stakeholders invulling aan geven. Met de voorgenoemde planning geven we ook onze energiecoöperaties de ruimte om zich verder te professionaliseren, met als doel dat zij een actieve rol gaan spelen bij alle zon-op-land-initiatieven. Dit is in lijn met de uitgangspunten van onze Duurzaamheidsvisie: met elkaar & lokaal en opbrengsten in de regio houden.

Vergunningverlening duurzame elektriciteit synchroon met aansluitmogelijkheden

De afgelopen jaren was er beperkt afstemming met Enexis over de netcapaciteit en werd er door gemeenten ook niet bij de vergunningverlening voor zonneparken op gestuurd. Vanuit de netbeheerders is gevraagd om de vergunningverlening voor zonneparken en trafostations synchroon te laten lopen met de aansluitmogelijkheden. Zonder sturing vanuit de overheden landen kabels en inkoopstations puur vanwege financiële redenen op bepaalde locaties, in plaats van dat er een ruimtelijk aanvaardbaar plan onder ligt. Dit onderwerp staat inmiddels op de agenda van de Werkgroep Ruimte van de RES en kaarten we ook aan bij de Drentse Energie Tafel.

Communicatie aangescherpte strategie

De aangescherpte strategie voor duurzame elektriciteit gaan we actief communiceren naar onze inwoners en ondernemers. In samenwerking met het Dorpenoverleg Midden-Drenthe gaan we in 2021 een aantal bijeenkomsten met dorpen, energiecoöperaties en ondernemers organiseren om hen bij te praten over de aangescherpte strategie en om samen met hen de

mogelijkheden te onderzoeken om invulling te geven aan minimaal 50% lokaal eigendom. Verder stellen we de provincie Drenthe en netbeheerder Enexis op de hoogte van onze aanscherping van het beleid. Ook zullen we de ontwikkelaars van zonneparken die een principe verzoek bij ons hebben ingediend op de hoogte brengen van de gewijzigde planning.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Christiaan Viersen, beleidsmedewerker Duurzaamheid, te bereiken op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag via telefoonnummer (0593) 53 94 54 of via het mailadres c.n.viersen@middendrenthe.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris, de burgemeester.